

POMORSKA LIGA ZADANIOWA ZDOLNI Z POMORZA

Konkurs dla uczniów dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz gimnazjów i oddziałów gimnazjalnych województwa pomorskiego w roku szkolnym 2018/2019

Etap I – kwalifikacyjny; Przedmiot: *chemia*

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań zapoznaj się z instrukcją.

INSTRUKCJA

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 60 minut.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeśli zauważysz usterki, zgłoś je komisji konkursowej.
3. W czasie rozwiązywania zadań możesz korzystać z układu okresowego pierwiastków, tablicy rozpuszczalności wybranych wodorotlenków i soli, szeregu napięciowego (elektrochemicznego) metali oraz kalkulatora prostego.
4. Nie używaj korektora i ołówka.

Zadanie zamknięte:

1. W zadaniach 1 – 9 tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa zaznacz ją znakiem X.
2. Jeżeli nanosisz poprawkę, poprzednią odpowiedź otocz kółkiem i zaznacz znakiem X odpowiedź poprawną.

Zadania otwarte:

1. Rozwiązania i odpowiedzi zapisuj w miejscu do tego przeznaczonym.
2. W rozwiązaniach zadań rachunkowych przedstaw metodę rozwiązania oraz podaj wynik wraz z jednostką.

Powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	30	100 %
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis osoby sprawdzającej		

Zadanie 1 (0-1 pkt)

Wskaż wśród podanych przemian zjawisko fizyczne:

- A. rdzewienie żelaza   B. kwaśnienie mleka
C. spalanie węgla   D. topnienie parafiny

Zadanie 2 (0-1 pkt)

Liczba neutronów izotopu węgla C-14 wynosi:

- A. 8   B. 6   C. 14   D. 12

Zadanie 3 (0-1 pkt)

Alkenem spośród podanych związków jest:

- A. C₃H₈   B. C₃H₆   C. C₄H₆   D. C₄H₁₀

Zadanie 4 (0-1 pkt)

Do 100 g wody dodano 10 g soli. Stężenie otrzymanego roztworu wynosi:

- A. 1%   B. 10%   C. 9,1%   D. 90,9%

Zadanie 5 (0-1 pkt)

Roztwór to mieszanina jednorodna co najmniej dwóch składników. Wśród podanych substancji wskaż tę, która tworzy z wodą roztwór:

- A. piasek   B. nafta   C. olej   D. glicerol

Zadanie 6 (0-1 pkt)

Metan to główny składnik gazu ziemnego. **Wskaż prawidłowo zbilansowane równanie reakcji spalania metanu.**

- A. CH₄ + O₂ → C + 2H₂O   B. CH₄ + O₂ → CO₂ + 2H₂O
C. CH₄ + 2O₂ → CO₂ + 2H₂O   D. 2CH₄ + 3O₂ → 2CO + 4H₂O

Zadanie 7 (0-1 pkt)

Podane niżej substancje wprowadzono do wody i badano odczyn za pomocą uniwersalnego papierka wskaźnikowego. **Wskaż, w przypadku której substancji papierek przyjął zabarwienie czerwone.**

- A. SiO₂   B. CH₃COOH   C. NaOH   D. Cu

Zadanie 8 (0-1)

Wskaż parę jonów, które posiadają jednakową liczbę elektronów:

- A. K^+ i Na^+ B. Na^+ i Cl^- C. F^- i Cl^- D. K^+ i Cl^-

Zadanie 9 (0-1 pkt)

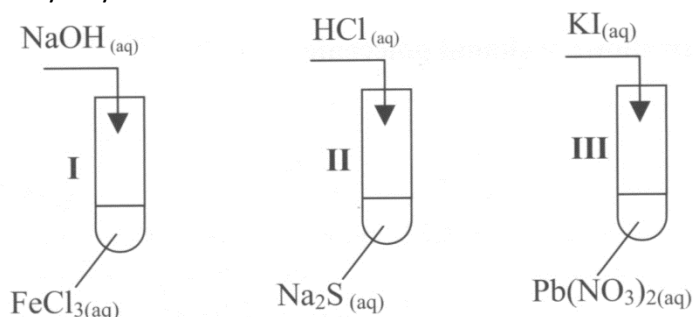
Wszystkie sole dobrze rozpuszczalne w wodzie ulegają pod jej wpływem dysocjacji jonowej.

Wskaż prawidłowy zapis równania reakcji dysocjacji fosforanu(V) sodu:

- A. $Na_3PO_4 \xrightarrow{H_2O} Na^{3+} + PO_4^{3-}$
 B. $Na_3PO_4 \xrightarrow{H_2O} Na^+ + PO_4^{3-}$
 C. $Na_3PO_4 \xrightarrow{H_2O} 3Na^+ + PO_4^{3-}$
 D. $Na_3PO_4 \xrightarrow{H_2O} 3Na^- + PO_4^{3+}$

Zadanie 10 (0-1 pkt)

W laboratorium uczeń chciał otrzymać trudno rozpuszczalne związki i wykonał doświadczenia przedstawione na poniższym rysunku:

Wskaż, w której probówce nie wytrącił się osad?

Osad nie wytrącił się w probówce: .....

Zadanie 11 (0-4 pkt)

Podaj symbole pierwiastków, które opisano w następujący sposób:

- A. pierwiastek leży w 4. okresie i 2. grupie układu okresowego .....
- B. pierwiastek, którego liczba atomowa wynosi 16 .....
- C. gaz szlachetny, którego elektrony tworzą trzy powłoki elektronowe .....
- D. metal aktywny, którego jony wchodzą w skład soli kuchennej .....

Zadanie 12 (0-3 pkt)

Uzupełnij tabelę podając brakujące nazwy lub wzory soli.

Wzór soli	Nazwa soli
K_2SO_4	.....
.....	Azotan(V) żelaza(III)
MgS	.....

Zadanie 13 (0-5 pkt)

W tabeli podano wartości rozpuszczalności (w g/100 g H_2O) siarczanu(VI) miedzi(II) i azotanu(V) ołowiu(II) w zależności od temperatury.

Rozpuszczalność substancji	Temperatura						
	10°C	20°C	30°C	40°C	50°C	60°C	70°C
$CuSO_4$	22 g	24 g	27 g	30 g	34 g	40 g	46 g
$Pb(NO_3)_2$	51 g	59 g	68 g	76g	86 g	96 g	106 g

A. Uzupełnij poniższe zdania lub podkreśl właściwe słowo:

1. W temperaturze 40°C lepiej rozpuszczalny jest .....
2. W temperaturze 50°C maksymalnie można rozpuścić ..... gramów $CuSO_4$ w 50 gramach wody.
3. W temperaturze 20°C wprowadzono 100 gramów $Pb(NO_3)_2$ do 200 gramów wody i uzyskano roztwór **nasycony / nienasycony**.

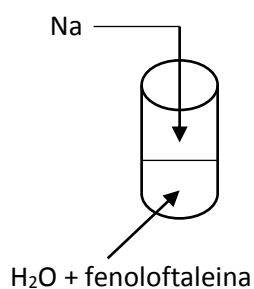
B. Oblicz stężenie procentowe nasyconego roztworu CuSO_4 w temperaturze 20°C .

Obliczenia:

Odpowiedź .....

Zadanie 14 (0-3 pkt)

Jedną z metod otrzymywania wodorotlenków jest reakcja metali aktywnych z wodą. Przeprowadzono doświadczenia zgodnie ze schematem:

A. Podaj dwie różne obserwacje do podanego doświadczenia

.....
.....

B. Zapisz równanie zachodzącej reakcji otrzymywania wodorotlenku sodu

.....

C. Uzupełnij zdanie, podkreśl odpowiednie słowa

Uzyskano roztwór o odczynie **kwasowym / zasadowym** a więc o pH **większym / mniejszym** od 7.

Zadanie 15 (0-5 pkt)

Sposobem identyfikacji skał wapiennych, których głównym składnikiem jest węglan wapnia jest reakcja z kwasem chlorowodorowym przebiegające zgodnie z równaniem:

A. zaproponuj odczynnik (podaj jego wzór i nazwę), który służy do identyfikacji wydzielającego się w reakcji gazu:

wzór .....

nazwa .....

B. Oblicz zawartość procentową (w procentach wagowych) wapnia w węglanie wapnia.

Obliczenia:

Odpowiedź .....

C. Oblicz, ile chlorku wapnia otrzymano w reakcji, jeśli użyto 50 gramów węglanu wapnia.

Obliczenia:

Odpowiedź .....